

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de Berichtiging over via WOB-procedure vrijgegeven documenten inzake Nederlands NLA (Non-Lethal Assistance)-programma Syrië.

De voorzitter van de commissie,
Pia Dijkstra

De griffier van de commissie,
Van Toor

- Nr. Vraag
- 1 Waren de feiten die vermeld staan in de openbaar gemaakte rapportages dat geleverde goederen, zoals bijvoorbeeld de pick-up trucks, ook offensief gebruikt werden niet bekend bij de Minister ten tijde van het debat van oktober?
 - 2 Nu bekend is bij het ministerie dat de goederen een offensief doel hadden, valt de levering van deze goederen dan nog binnen het volkenrecht?
 - 3 Lopen de mensen en organisaties gevaar nu de namen van organisaties en ambtenaren bekend zijn?
 - 4 Stond er in de leveringsvoorwaarden nu wel of niet dat de goederen niet voor offensieve doeleinden gebruikt gemaakt konden worden? Indien nee, waarom heeft de Minister dit dan wel in het debat beweerd?
 - 5 Klopt het dat er staatsgeheime informatie via het Ministerie van BZ is gelekt?
 - 6 Hoe heeft de staatsgeheime informatie via het Ministerie van BZ kunnen lekken?
 - 7 Op welke wijze heeft de Minister de consequenties naar aanleiding van de gelekte stukken geminimaliseerd?
 - 8 Welke gevolgen heeft het lekken van de staatsgeheime informatie via het Ministerie van BZ gehad?
 - 9 Neemt u de volle verantwoordelijkheid indien staatsgeheime informatie inderdaad via het Ministerie van BZ is gelekt?
 - 10 Hoe verhoudt het lekken van staatsgeheime informatie via het Ministerie van BZ zich tot de gevolgen voor de betreffende Kamerleden die eerder dit jaar dezelfde staatsgeheime informatie onder strikte geheimhouding hebben ingezien?
 - 11 Zijn het betalen van soldij, vesten voor wapens en pick-up trucks zoals geleverd aan strijdgroepen in Syrië in het kader van het NLA-programma onderdeel van de EU-lijst betreffende non-letale goederen van tweeërlei gebruik?
 - 12 Acht u het betalen van soldij, vesten voor wapens en pick-up trucks zoals geleverd aan strijdgroepen in Syrië in het kader van het NLA-programma te categoriseren als civiele goederen? Zo ja, kunt u dit toelichten?
 - 13 Hoe verhouden de verschillende verslagen geopenbaard naar aanleiding van het WOB-verzoek van Trouw en Nieuwsuur waarin gerept wordt over auto's gebruikt voor militaire doeleinden zich tot de uitspraken van Minister Blok tijdens het plenaire debat over Nederlandse steun aan de gewapende oppositie in Syrië d.d. 2 oktober 2018, waarin hij stelde dat voor het leveren van deze auto's een voorwaarde was dat deze niet gebruikt zouden worden voor offensieve doeleinden?
 - 14 Kunt u bevestigen, dan wel ontkennen dat de betaling van soldij, en de geleverde vesten voor wapens en/of pick-up trucks aan strijdgroepen in Syrië in het kader van het NLA-programma zijn gebruikt voor militaire doeleinden?
 - 15 Zijn alle door Nederland geleverde goederen gedurende het NLA-programma aan Syrische groepen daadwerkelijk door de Turkse douane doorgelaten?
 - 16 Zijn er groeperingen die zowel door Nederland in het kader van het NLA-programma als door Turkije zijn gesteund?
 - 17 Kunt u garanderen dat de door Nederland gesteunde Syrische groeperingen niet zijn gesteund vanuit het oogpunt om de inlichtingenpositie van Nederland te verstevigen?
 - 18 Bent u bereid de eerder vrijgegeven en inmiddels verwijderde WOB-documenten zo spoedig mogelijk weer te publiceren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, binnen welke termijn?

- 19 Bent u bereid onderzoek te doen naar het lekken van staatsgeheimen binnen uw departement? Zo nee, waarom niet?
- 20 Kunt u uitgebreid ingaan op het incident waarbij door Nederland verstrekte voedselpakketten door Al Qaeda in beslag zijn genomen, in het licht van de WOB-documenten, waaruit blijkt dat de uitleg van toenmalig Minister Koender, dat de pakketten na bemiddeling zouden zijn teruggegeven, nooit vastgesteld is, omdat er twijfels waren over het verhaal van de door Nederland gesteunde commandant? Is het waar dat de beelden die de commandant stuurde van de «teruggegeven» voedselpakketten niet voorzien waren van «tijdsaanduiding, locatie en flyer»? Hoe verhoudt zich dit tot de stelligheid waarmee de Minister de Kamer over het incident geïnformeerd heeft?
- 21 Klopt het dat er een derde incident heeft plaatsgevonden, waarbij Nederlandse hulp in het kader van de NLA-programma in handen is gevallen van extremisten, te weten een vijftigtal dekens en een aantal matten die kwijtgeraakt zijn in de strijd tegen ISIS en volgens het verslag waarschijnlijk in handen van ISIS gevallen zijn? Zo ja, waarom is de Kamer hierover nooit geïnformeerd, ook niet na Kamervragen? Had dit volgens u wel moeten gebeuren?
- 22 Herinnert u zich uw uitspraak: «In de leveringsovereenkomsten werd aangegeven: niet inzetten voor oorlogsdoeleinden. Als dat geconstateerd werd – en dat voorbeeld heb ik net gegeven – is daarop geacteerd.»? Hoe verhoudt deze uitspraak zich tot de berichtgeving dat:
- Het verbod om voertuigen in de strijd in te zetten niet in de leveringsovereenkomsten staat
 - Het ministerie beweert dat deze instructie «mondeling» aan de rebellen is meegegeven, maar dat van deze mondelinge afspraken geen verslag is gemaakt
 - In de WOB-documenten verslagen staan waaruit blijkt dat door Nederland gesteunde rebellen aangeven dat de Nederlandse pick-up trucks «essentieel zijn voor gevechtsoperaties», waarbij een Syrische rebel opgevoerd wordt die de voertuigen als «belangrijkste goederen voor strijders op de frontlinies» beschouwt, gevolgd door de melding dat Nederlandse voertuigen «gebruikt zullen worden om strijders, wapens, munitie, voedsel en ander materieel van het hoofdkwartier naar het slagveld te brengen.»
- Kunt u aangeven wat er met enkele rapportages gebeurd is waaruit bleek dat Nederlandse voertuigen ingezet zijn in de strijd? Is er op enig moment «geacteerd»?
- 23 Klopt het dat een uitvoerder van het NLA-programma in een maandelijks rapportage in 2016 meldde dat de Nederlandse voertuigen een cruciale rol speelden in recente gevechten en dat de mini-bussen gebruikt werden voor het vervoer van strijders en soortgelijke diensten, pick-uptrucks gebruikt werden voor gevechts- en ondersteuningsmissies, zoals het vervoer van munitie naar de frontlinie? Bleek uit deze informatie dat de rebellen in strijd handelden met de afspraken met Nederland? Zo ja, wat is er met deze informatie gebeurd? Is er geacteerd en zo ja, met welk resultaat?

- 24 Herinnert u zich de uitspraak van uw voorganger, Minister Zijlstra, op 1 februari jl.: «Wanneer wij informatie hebben dat een groepering die van Nederland non-letale hulp ontvangt, deelneemt aan de strijd in Afrin, en aan Turkse zijde strijd, dan is dat in totale tegenstrijd met de uitgangspunten en wordt die onmiddellijk gestopt»? Is er na die uitspraak toch non letale hulp door Nederland gegeven aan rebellen die betrokken waren bij de inval in Afrin? Kunt u daarbij ingaan op het voorbeeld van voertuigen die op 9 februari geleverd zouden zijn aan een rebellengroepering, in strijd met de uitspraak van toenmalig Minister Zijlstra?
- 25 Is de geopenbaarde informatie, waaruit blijkt dat vrijwel alle goederen die door Nederland in het kader van het NLA-programma geleverd zijn aan Syrische rebellen, voor de militaire strijd ingezet zijn, gedeeld binnen het kabinet? Was de Minister-President hiervan op de hoogte?
- 26 Bent u bereid alsnog advies te vragen aan de extern volkenrechtelijk adviseur over het NLA-programma? Zo nee, waarom niet?
- 27 Is er enig verband tussen de migratiedeal tussen de EU en Turkije in 2016, waarbij premier Rutte achter de schermen een hoofdrol speelde, en de intensivering van het NLA-programma door Nederland met o.a. voertuigen in het noorden van Syrië, vanuit Turkije, onder meer aan Syrische rebellengroeperingen die nauw gelieerd waren/zijn aan Turkije? Bent u bereid klip en klaar enig verband uit te sluiten? Zo nee, in hoeverre maakte het NLA-programma onderdeel uit van onderhandse afspraken met Turkije?
- 28 Hoe verhouden de bevindingen van Trouw en Nieuwsuur, waaruit blijkt dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen door de Syrische rebellen ingezet zijn voor de militaire strijd, en de regering zich daarvan bewust was, zich tot de opvatting van prof. Nollkaemper in een position paper t.b.v. de door de Tweede Kamer georganiseerde hoorzitting: «De aard van de goederen waarmee gewapende acties worden ondersteund is hierbij niet relevant. Het maakt niet uit of het gaat om lethale of niet-lethale goederen.»? Bent u bereid a posteriori te onderzoeken of en ja in welke gevallen Nederland de grenzen van het volkenrecht overschreden heeft? Zo nee, waarom niet?
- 29 Klopt het dat u in Trouw de volgende uitspraak gedaan heeft: «Tijdens het vorige debat heb ik omstandig, meermalen aangegeven dat niet-letale middelen ook ingezet zijn in gevechtssituaties. Dat kan dus geen verrassing zijn»? Kunt u dit nader toelichten? Heeft u dergelijke uitspraken in het Kamerdebat op 2 oktober jl. gedaan, of heeft u benadrukt dat u niet uit kan sluiten dat door Nederland gebruikte goederen ingezet zijn voor oorlogsdoeleinden, maar dat dit in strijd met de afspraken was?
- 30 Waarom heeft u ten tijde van het NLA-programma de Kamer nooit geïnformeerd over het feit dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen door de Syrische rebellen militair ingezet zijn, zoals pick uptrucks in aanvalsmisies, tactische vesten voor wapens als de M-16 en AK-47, laptops die gebruikt werden voor het selecteren van militaire doelwitten? Hoe beoordeelt u de informatievoorziening aan de Kamer?
- 31 Hoe beoordeelt u de passage uit WOB-stukken (eerste bijlage, blz. 117) waaruit blijkt dat Nederland \$ 17.924 betaald heeft aan strijders «to provide fighters with backpay from before the eid holiday»? Hoe kan dit anders gezien worden dan een vorm van salaris aan rebellen.»? Hoe verhoudt zich dat tot uw eerdere bewering aan de Kamer dat er «nooit salarissen betaald zijn» (Kamerstuk 32 623, nr. 229, antwoord vraag 185)

- 32 Hoe beoordeelt u de melding dat de winterkleding voor Syrische rebellen goed is aangekomen (bijlage 1, blz. 132), in relatie tot de gebrekkige uitrusting, tot drie keer toe, van onze eigen militairen, in Polen, Litouwen en Noorwegen? Vindt u dit pijnlijk?
- 33 Kunt u nader ingaan op wat verstaan moet worden onder «Multi-purpose vehicles» (eerste bijlage WOB-stukken, blz. 49)? Waren deze voertuigen ook geschikt voor offensieve operaties en oorlogsdoeleinden?
- 34 Hoe verhouden de onthullingen dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen door de Syrische rebellen ingezet zijn voor de militaire strijd zich tot uw eerdere antwoord op Kamervragen: «De opzet van het NLA programma hield rekening met het non-interventiebeginsel en was gericht op civiele steun teneinde schending van het internationaal recht te voorkomen.» (Kamerstuk 32 623, nr. 229, Antwoord op vragen 25 en 51)
- 35 Herinnert u zich vraag 152 (Kamerstuk 32 623, nr. 229): «Is tijdens het verlenen van NLA-steun door Nederland geconstateerd dat groepen die deze steun ontvingen dit (ook) voor militaire doeleinden inzetten?» en uw antwoord op die vraag: «Hoewel ervoor is gekozen om alleen civiele goederen te leveren, valt daarmee, afhankelijk van de interpretatie, niet uit te sluiten dat deze goederen ook voor militaire doeleinden zijn ingezet, zoals bijvoorbeeld een pick-up truck.»? Hoe verhoudt uw antwoord zich tot de onthullingen dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen door de Syrische rebellen ingezet zijn voor de militaire strijd en dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken hiervan tot in detail op de hoogte was?
- 36 Kunt u per geleverd onderdeel van de NLA aangeven of uit interne rapportage blijkt dat dit (mogelijk) door de ontvangende partij is ingezet in de strijd? Zo nee, waarom niet?
- 37 Waarom heeft u de Kamer niet gemeld dat NLA op grote schaal is ingezet in de gewapende strijd?
- 38 Kunt u alle incidenten melden waarbij NLA in handen van jihadisten is gevallen?
- 39 Wat bedoelde u ermee toen u de Kamer meldde dat NLA «civiel van aard» was?
- 40 Waarom heeft u de Kamer enkel gemeld dat specifieke pick up trucks (mogelijk) ingezet zijn in de strijd?
- 41 Klopt het dat tactische vesten voor M-16 en AK-47 wapens zijn geleverd? Wat stond in de leveringsvoorwaarden over het gebruik van deze vesten? Waarom is dit naar uw opvatting civiel van aard?
- 42 Klopt het dat vrijwel alle door Nederland geleverde NLA is ingezet in de strijd? Zo nee, waarom niet?
- 43 Klopt het dat laptops militair zijn ingezet, in ieder geval voor doelselectie? Waarom is dit de Kamer niet gemeld? Was het onderdeel van de leveringsvoorwaarden dat dit niet mocht gebeuren?
- 44 Klopt het dat door Nederland geleverde pick up trucks zijn gebruikt om munitie te vervoeren? Wat stond hierover in de leveringsvoorwaarden?
- 45 Over welke informatie beschikt u dat de Hama Rebels Gathering en de Tweede Centrale Divisie (mogelijk) betrokken waren bij mensenrechtenschendingen dan wel oorlogsmisdaden en hebben samengewerkt met jihadistische groepen of onderdeel uitmaakten van coalities met jihadistische groepen?
- 46 Schetst de recente berichtgeving van Trouw en Nieuwsuur naar uw oordeel een juist beeld van de recent, per WOB-procedure vrijgegeven stukken? Zo nee, op welke onderdelen niet?

- 47 Kunt u een overzicht geven van alle mensenrechtenschendingen dan wel oorlogsmisdaden waar Jabhat al-Shamiya (mogelijk) bij betrokken is geweest?
- 48 Waarom is de Kamer in januari 2018 gemeld dat groepen die samen met Turkije strijden in het noorden van Syrië, in Afrin, geen NLA meer zouden krijgen terwijl uit interne documenten blijkt dat in februari nog pick up trucks zijn geleverd?
- 49 Hoeveel groepen die met Turkije strijd leverden in Afrin hebben NLA ontvangen nadat de Kamer in januari dit jaar was gemeld dat deze steun beëindigd zou worden?
- 50 Wat is de stand van zaken van de vervolging door het OM van een man die zich heeft aangesloten bij het Levant Front?
- 51 Hoeveel mensen worden vervolgd voor werkzaamheden voor groepen waar Nederland NLA aan heeft gegeven?
- 52 Welk bewijs heeft u dat in 2015 door Al Qaida afgepakte, door Nederland geleverde voedselpakketten weer zijn teruggegeven aan de groep of groepen waaraan het geleverd was? Kunt u dit bewijs aan de Kamer tonen?
- 53 Klopt het dat door Nederland geleverd materiaal in mei 2016 (waarschijnlijk) in handen van IS is gevallen? Waarom is dit incident niet gemeld aan de Kamer?
- 54 Kunt u bevestigen dat er, voor de vraag of de Nederlandse NLA binnen de grenzen van het volkenrecht is gebleven, geen relevant onderscheid is tussen civiele en niet-civiele of letale of niet-letale goederen, maar dat de vragen waar het om gaat, zijn: waar worden de goederen voor gebruikt en door wie worden de goederen gebruikt? Zo nee, waarom niet?
- 55 Hoe is in leveringsovereenkomsten aangegeven dat NLA niet ingezet diende te worden voor oorlogsdoeleinden?
- 56 Hoe vaak is geacteerd toen bleek dat NLA, tegen de afspraken in, wel is ingezet voor oorlogsdoeleinden? Wat hield dit acteren dan in?
- 57 Ontkent u dat NLA op grote schaal is ingezet in de gewapende strijd?
- 58 Hoe heeft u achteraf, na levering aan specifieke groepen, getoetst of het Nederlandse NLA-programma binnen de grenzen van het volkenrecht is gebleven? Hoe vaak en door wie is dit getoetst? Hoe vaak is dit getoetst in respectievelijk 2016, 2017 en 2018?
- 59 Is, op onderdelen, geconstateerd dat het NLA-programma niet binnen de grenzen van het volkenrecht is gebleven?
- 60 Hoe vaak is in interne rapportage geconstateerd dat door Nederland geleverde pick up trucks zijn ingezet voor de gewapende strijd?
- 61 Wat heeft u allemaal ondernomen om te achterhalen of door Nederland gesteunde groepen zich schuldig maakten aan mensenrechtenschendingen dan wel oorlogsmisdaden?
- 62 Waarom stelt u dat, «wat de regering betreft,» Nederland met de NLA-steun binnen de grenzen van het volkenrecht gebleven is?
- 63 Kunt u toelichten waarom van wapenleveranties en letale steun werd geconcludeerd dat deze in strijd zouden zijn met het volkenrecht en niet-letale steun niet?
- 64 Welke risico's hebben intern volkenrechtelijke deskundigen geschetst die samenhangen met de verlening van steun aan gematigde gewapende oppositiegroepen in Syrië?
- 65 Is steun aan gewapende groepen stopgezet omdat zij met Turkije meevochten in het noorden van Syrië? Zo ja, hoe vaak is dit gebeurd en wanneer precies?
- 66 Erkent u, net als Carla del Ponte, dat in 2015 alle strijdende groepen in Syrië schendingen van het internationaal recht begingen? Zo nee, waarom niet?

- 67 Hoe vaak is NLA aan gewapende groepen gestopt omdat die groepen zich schuldig maakten aan mensenrechtenschendingen of oorlogsmisdaden?
- 68 Wanneer is voor het laatste beoordeeld of het NLA-programma binnen de grenzen van het volkenrecht is gebleven en wat waren de bevindingen van deze beoordeling?
- 69 Bent u bereid de wijziging van het mandaat van de EVA van 2015 terug te draaien en, indien nodig, meer middelen ter beschikking te stellen zodat voortaan ook op eigen initiatief geadviseerd kan worden? Zo nee, waarom niet?
- 70 Waarom is de Kamer niet gemeld dat intern is gerapporteerd dat door Nederland geleverde voertuigen een cruciale rol speelden in gevechten?
- 71 Waarom is de Kamer niet gemeld dat intern is gerapporteerd dat minibussen werden gebruikt voor het vervoer van strijders en soortgelijke diensten en pick-uptrucks zijn gebruikt voor gevechts- en ondersteuningsmissies, zoals het vervoer van munitie naar de frontlinie?
- 72 Is de NLA-steun aan gewapende groepen in Syrië de eerste keer dat Nederland NLA heeft verstrekt dan wel letale steun aan gewapende groepen, niet behorend tot een staat? Zo nee, kunt u iets melden over eerder voorbeelden hiervan?
- 73 Welke argumenten liggen eraan te grondslag om de staatsgeheime onderdelen van het NLA-dossier die reeds in de openbaarheid terecht zijn gekomen als staatsgeheim te handhaven?
- 74 Welke mogelijkheden zijn er om het voeren van een debat over de nieuwe berichtgeving over het NLA-programma te vergemakkelijken, nu een aantal van de berichtgevingen vooralsnog staatsgeheim is?
- 75 Blijft een ontvanger van hulp staatsgeheim als de ontvanger aangeeft geen bezwaren te hebben bij het opheffen van het staatsgeheim?
- 76 Hoe beoordeelt u de meest recente berichtgeving van Nieuwsuur in relatie tot de informatie die reeds was gepubliceerd?
- 77 Hoe vindt de besluitvorming over wat wel en niet weggelakt dient te worden plaats?
- 78 Welke directies en teams van het ministerie nemen deel aan het overleg over welke passages gelden als bijvoorbeeld persoonlijke beleidsopvattingen of staatsgeheime informatie?
- 79 Waren de gesteunde groepen volgens u jihadistisch van aard, mede in het licht van de kwalificatie die Charles Lister tijdens het rondetafelgesprek over het NLA-programma aan de groepen in kwestie gaf?
- 80 Geldt de steun aan Syrische strijdgroepen in het licht van de in de WOB-stukken verschenen informatie juridisch gezien nog steeds als non-letaal?
- 81 Welke volkenrechtelijke discussies vonden plaats in andere landen waarvan bekend is dat zij NLA leverden?
- 82 Droegen de geleverde goederen bij aan het behalen van de doelstellingen van het NL-programma?
- 83 Zijn alle documenten die onder de WOB zijn vrijgegeven authentiek? (indien nee, welke documenten zijn dan niet authentiek)
- 84 Is in de rapportage van de uitvoerders, die zicht hielden op de youtube en facebook kanalen van strijdende groepen, ooit melding gemaakt van het youtube filmpje waarin de Sultan Murad brigade trots raketten afschiet op Sheik Maqsood?
- 85 Is het afschieten van (domme) «Hamim»-raketten op het Sheikh Maqsood-district, waar zowel strijders als bewoners zitten, in strijd met oorlogsrecht?

- 86 Hoe komt het dat het IOB geen melding maakt van het feit dat er offensieve doelstellingen waren met het programma?
- 87 Is Jabhat al Shamiya een terroristische organisatie?
- 88 Heeft Jabhat al Shamiya meegedaan aan het bombarderen van het Sheikh Maqsood district in de eerste helft van 2016?
- 89 Was het document waarin duidelijk werd dat Jabhat al-Shamiya NLA steun van Nederland kreeg, authentiek?
- 90 Voldeed Jabhat al-Shamiya in 2016 en 2017 aan de voorwaarden om steun te krijgen uit het NLA programma. Kunt u dat zeer precies aangeven per voorwaarde?
- 91 Wie heeft besloten dat Jabhat al-Shamiya Nederlandse NLA steun kan ontvangen? (indien u deze vraag niet openbaar kunt beantwoorden, kunt u hem dan vertrouwelijk beantwoorden?)
- 92 Wanneer is besloten dat Jabhat al-Shamiya Nederlandse NLA steun kan ontvangen? (indien u deze vraag niet openbaar kunt beantwoorden, kunt u hem dan vertrouwelijk beantwoorden?)
- 93 Heeft Turkije op enig moment formeel dan wel informeel een verzoek gedaan aan Nederland om niet letale steun te geven dan wel te intensiveren of uit te breiden aan rebelligroeperingen? Welke afstemming was er tussen Nederland en Turkije?
- 94 Waarom heeft de regering het NLA-programma niet beperkt tot voedselpakketten, medicijnen en (winter)kleding, zoals bij aanvang van het programma, maar steeds verder uitgebreid met steeds meer goederen die geschikt waren voor militair gebruik?
- 95 Waarom leverde Nederland in februari 2018 NLA aan een strijdgroep die in Afrin vocht?
- 96 Hoe vaak heeft Nederland soldij uitbetaald aan strijdgroepen of is met Nederlands geld soldij uitbetaald? Hoeveel strijdgroepen betrof dat in het totaal?
- 97 Is Nederland mede aansprakelijk voor misdaden die een strijdgroep begaan heeft, als die strijdgroep geld voor soldij heeft ontvangen van Nederland?
- 98 Kunt u uw bewering in antwoord op Kamervragen (Kamerstuk 32 623, nr. 229, antwoord vraag 51) dat «de opzet van het NLA-programma rekening hield met het non-interventiebeginsel en gericht was op civiele steun teneinde schending van dat beginsel te voorkomen», staande houden in het licht van de geopenbaarde documenten, waaruit blijkt dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen door de Syrische rebellen ingezet zijn voor de militaire strijd? Zo ja, kunt u uitleggen waarom?
- 99 Kunt u nadere duiding geven over document 27, waaruit blijkt dat er na stopzetting van het NLA programma nog zaken geleverd zijn? Heeft Nederland die uiteindelijk betaald en hoe was de gang van zaken?
- 100 In de nagekomen WOB stukken, (pag. 16) staat dat de voertuigen zijn ingezet voor offensieve missions. Hoe verhoudt zich dat tot de toezegging dat ze daarvoor juist niet ingezet zouden worden?
- 101 Heeft Nederland ooit spullen teruggevorderd omdat strijdgroepen zich niet aan de voorwaarden hielden? Zo ja, hoe vaak en welke spullen?
- 102 Bij hoeveel gelegenheden zijn NLA spullen in handen gekomen van ISIS?
- 103 Wanneer was het ministerie bekend met het rapport «Torture was my punishment», Amnesty International, juli 2016?
- 104 Is de informatie uit het rapport «Torture was my punishment», Amnesty International, juli 2016 ook gebruikt om te kijken of groepen die Nederlandse NLA kregen zich misdroegen? Kunt u aangeven hoe dat proces gegaan is?
- 105 Wanneer worden de WOB stukken weer online gezet?
- 106 Kunt u de WOB stukken bij de Kamer ter inzage leggen?

- 107 Welke «bondgenootschappelijke verplichtingen» leggen Nederland op om delen van het NLA-programma tot staatsgeheim te verklaren? Kunt u dit nader toelichten?
- 108 Hoe kan het gebeuren dat informatie die door de Nederlandse regering als staatsgeheim is bestempeld, op straat komt te liggen?
- 109 Heeft de regering een onderzoek gelast naar het «per abuis» vrijgeven van staatsgeheimen? Zo nee, waarom niet?
- 110 Klopt het dat Al-Qaida, in tegenstelling tot wat eerder aan de Tweede Kamer werd gemeld, de 180 in beslag genomen – en door Nederland geleverde – voedselpakketten niet heeft teruggegeven?
- 111 Klopt het dat er waarschijnlijk ook materiele steun (een vijftig tal dekens en matten) in handen is gekomen van Islamitische Staat?
- 112 Hoeveel «tactische vesten» heeft Nederland geleverd aan de gewapende Syrische strijdgroepen?
- 113 Wanneer heeft Nederland besloten om de strijdgroep Jabhat al-Shamiya te steunen?
- 114 Wanneer is de Minister president voor het eerst op de hoogte gebracht van de Nederlandse steun aan Jabhat al-Shamiya?
- 115 Wanneer was bij u bekend dat Jabhat al-Shamiya gevangenen publiekelijk executeerde en sharia rechtbanken runde?
- 116 Wanneer werd bij u bekend dat Nederland op 9 februari 2018, achttien dagen na de Turkse inval in Afrin waaraan ook Jabhat al-Shamiya deelnam, nog voertuigen leverde aan strijders van Jabhat al-Shamiya?
- 117 Heeft Nederland direct of indirect materiele of financiële steun verleend aan Ahrar al-Sham?
- 118 Heeft Nederland direct of indirect materiele of financiële steun verleend aan Jaysh al-islam?
- 119 Beseft u dat bij een aantal antwoorden op de feitelijke vragen over de Sultan Murad brigade en de rol in het bombardement op Sheikh Maqsood verwijst naar een ander antwoord maar dat er in de verwijzing helemaal geen antwoord op de vraag staat
Wilt u vraag 9, vraag 18, 24, 29 en 30 herhalen en elk van deze vragen van een individueel helder antwoord voorzien?
- 120 Wanneer werd u op de hoogte gebracht van het feit dat door Nederland gesteunde Syrische strijdgroepen betrokken waren bij de inval in Afrin?
- 121 Kunt u bevestigen dat Nederland nog materieel heeft geleverd aan Jabhat al-Shamiya toen reeds bekend was dat deze strijdgroep betrokken was bij de Turkse inval in Afrin?
- 122 Wat verstaat u onder een «inclusieve politieke oplossing»?
Waarom is Jabhat al-Shamiya volgens u een groep die een inclusieve politieke oplossing nastreeft?
- 123 Bent u bereid om de brief van 23 januari jl. (TK 32 623 nr. 184), waarin u kenbaar maakt op grond van welke informatie Nederland het NLA-programma heeft beëindigd, openbaar te maken? Zo nee, waarom niet?
- 124 Wanneer is het youtube filmpje waarin de Sultan Murad Brigade vertelt dat het Sheikh Maqsood bombardeerde, voor het eerst opgemerkt bij de vetting, bij de uitvoering van het programma?
- 125 Waarom was het kabinet tijdens de inval in Afrin «bezorgd over het Turkse optreden in Afrin», terwijl Nederland zelf minstens één strijdgroep steunde die aan de zijde van de Turken actief betrokken was bij de Turkse inval in Afrin?
- 126 Welke antwoorden tijdens het plenaire debat over de NLA steun zijn bij nader inzien niet correct of niet volledig?
- 127 Kunt u, nu blijkens Wob-stukken onomstotelijk is vast komen te staan dat Nederland Jabhat al-Shamiya heeft gesteund, exact aangeven hoeveel financiële en materiele steun deze groep in totaal heeft ontvangen?

- 128 Op grond van welke specifieke informatie heeft u besloten de Nederlandse steun aan Jabhat al-Shamiya te beëindigen?
- 129 Bent u nu wel bereid om de volledige lijst met de namen van strijdgroepen die door Nederland zijn gesteund in Syrië, openbaar te maken?
- 130 Kunt u de schriftelijke volkenrechtelijke adviezen die zijn uitgebracht aan de Kamer doen toekomen? Zo mogelijk openbaar, maar indien niet mogelijk vertrouwelijk?
- 131 Is het waar dat er na het beëindigen van het NLA-programma in het noorden van Syrië, zoals verwoord in de brief van 23 januari jl (Kamerstuk 32 623, nr. 184) tóch non letale hulp door Nederland gegeven aan rebellen in noord Syrië? Kunt u daarbij tevens ingaan op het voorbeeld van voertuigen die op 9 februari geleverd zouden zijn aan een rebellengroepering, in strijd met de besluitvorming van toenmalig Minister Zijlstra? Zo ja, hoe heeft dit kunnen gebeuren?
- 132 Kunt u verklaren waarom in antwoord op schriftelijk vragen (over risico's van steunverlening aan Syrische strijdgroepen (ingezonden 13 april 2015)) is aangegeven dat op basis van een «fact finding-missie die in het najaar van 2014 plaatsvond» de organisatie(s) zijn geselecteerd die de Nederlandse steun in Syrië moesten afleveren, terwijl één van de organisaties die uiteindelijk werd geselecteerd (het Turkse bedrijf Candor International) in het najaar van 2014 nog niet eens bestond?
- 133 In welke mate zijn de Turkse autoriteiten betrokken geweest bij de oprichting en ondersteuning van het Turkse bedrijf Candor International, dat de Nederlandse steun bezorgde in Syrië?
- 134 Hoeveel laptops heeft Nederland geleverd aan de gewapende Syrische strijdgroepen? En klopt het dat deze laptops werden gebruikt voor het selecteren van militaire doelwitten?
- 135 Hoe verhoudt uw antwoord op Kamervragen (Kamerstuk 32 623, nr. 229, Antwoord op vraag 133) «Vraag: Welke door Nederland geleverde NLA is door rebellengroeperingen ingezet in de gewapende strijd? Antwoord: «Nederland levert non-lethal assistance als voedsel, communicatiemiddelen, medicijnen, dekens, voertuigen en uniformen aan een aantal geselecteerde gematigde gewapende oppositiegroepen. Deze groepen verdedigden het grondgebied van de oppositie tegen aanvallen van Assad en extremistische groepen zoals ISIS.» zich tot de geopenbaarde documenten waaruit blijkt dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen door de Syrische rebellen ingezet zijn in de gewapende strijd, en dan niet alleen defensief, zoals u antwoordde, maar ook offensief?
- 136 Waarom worden de uitkomsten van het onderzoek van de Auditdienst Rijk vertrouwelijk met de Kamer gedeeld? Bent u bereid het onderzoek zoveel mogelijk in de openbaarheid te delen? Zo nee, waarom niet?
- 137 In hoeverre heeft het NLA-programma bijgedragen aan versterking van de invloed van Turkije in noord-Syrië? Ziet u dit als een onbedoeld neveneffect, was het een bewust ingecalculeerd risico of was het bewust beleid?
- 138 Klopt het dat op 9 februari van dit jaar voertuigen zijn geleverd aan een groepering die toen al betrokken was bij de inval in Afrin? Als dit inderdaad klopt, hoe verhoudt zich dit tot de uitspraak van Minister Zijlstra op 1 februari waarin hij zei: «Wanneer wij informatie hebben dat een groepering die van Nederland non-letale hulp ontvangt, deelneemt aan de strijd in Afrin, en aan Turkse zijde strijdt, dan is dat in totale tegenstrijd met de uitgangspunten en wordt die onmiddellijk gestopt»?

- 139 Van welke strijdgroepen was uit openbare bronnen bekend op 1 februari dat zij betrokken waren bij de inval in Afrin?
- 140 Zijn de zorgelijke rapportages, waaruit blijkt dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen ingezet zijn in de gewapende strijd, gedeeld met de directies DJZ and DVB, die betrokken waren bij de monitoring dat de geleverde goederen geen schending zouden vormen van het verbod op het gebruik van geweld en het non interventiebeginsel? Zo ja, hoe is hierop geacteerd?
- 141 Welke andere extremistische groeperingen, buiten ISIS en Al-Qaida, waren volgens de Minister actief in Syrië ten tijde van het NLA-programma? Welke groeperingen die actief zijn in Syrië zijn volgens de Minister extremistisch?
- 142 Zijn de zorgelijke rapportages, waaruit blijkt dat vrijwel alle door Nederland geleverde goederen ingezet zijn in de gewapende strijd, gedeeld met de Minister van Buitenlandse Zaken? Zo ja, hoe is hierop geacteerd?
- 143 Hoe ziet de procedure voor het aanmerken van informatie als staatsgeheim eruit?
- 144 Door middel van welke criteria wordt bepaald of informatie staatsgeheim is?
- 145 Bepaalt de Minister welke informatie staatsgeheim is?
- 146 Was de Minister ervan op de hoogte dat civiele steun werd ingezet voor militaire doeleinden?
- 147 Waren bondgenoten op de hoogte van het militaire gebruik van civiele hulpgoederen?
- 148 Waarom zijn de civiele leveringen aan de gematigde oppositie na de Turkse aanval op Afrin doorgegaan?
- 149 Is de democratische controle van de Kamer betreffende de uitvoering van het NLA-programma en bijbehorende garanties gewaarborgd?
- 150 Op welke manier werden civiele goederen door strijdgroepen ingezet voor militaire doeleinden?
- 151 Hoeveel civiele goederen die door Nederland zijn geleverd zijn gebruikt voor de gewapende strijd?
- 152 Hoe beoordeelt u de passage in het IOB-rapport over het NLA-programma in het noorden van Syrië: «There is less emphasis on the risk that supported groups may commit human rights violations.»? (Kamerstuk 32 623 nr. 224, blz. 48), in het licht van de vele berichtgeving over schendingen van mensenrechten en het humanitair oorlogsrecht door rebelligroeperingen die door Nederland gesteund zijn? Waarom is er minder nadruk op gelegd in de monitoring?
- 153 Hoe beoordeelt u de berichtgeving (<https://www.telegraph.co.uk/news/2018/10/03/britain-halts-aid-syrias-idlib-concern-extremists-imposing-terror/>) dat het VK de steun aan Syrische rebellen in Idlib gestaakt heeft vanwege een «terreur-taks» door het aan Al Qaeda gelieerde Hayat Tahrir al-Sham (HTS) over goederen die vanuit Turkije Syrië ingevoerd worden? Klopt het dat HTS het grootste deel van Idlib controleert, inclusief de grensovergangen? Heeft het NLA-programma van Nederland ooit te maken gehad met een dergelijke terreur-taks? Zo ja, hoe is daarmee omgegaan?
- 154 Zijn er groeperingen door Nederland gesteund die zich schuldig hebben gemaakt aan mensenrechtenschendingen?
- 155 Was de inval van Turkije en rebelligroeperingen in Afrin illegaal?
- 156 Wat is er in het kader van het NLA-programma gedaan met de informatie uit dit bericht van Amnesty uit 2016 <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/05/syria-armed-opposition-groups-committing-war-crimes-in-aleppo-city/>?

- 157 Klopt het dat Nederland in het kader van het NLA-programma willens en wetens groepen in Idlib gesteund waarvan men wist dat ze deel van die steun moesten afgeven aan Al-Qaeda?
<http://twitter.com/HaraldDoornbos/status/1047074735291584513>
- 158 Was de inhoud van dit artikel bij het ministerie bekend: The New York Times, February 2, 2018 «Some Syrian Refugees Are Going Back to War Alongside Turkey» by Carlotta Gall?
- 159 Wat is er gedaan met de informatie uit dit artikel in het kader van het NLA-programma?
- 160 In hoeverre was bekend dat er in het kader van het NLA-programma rebellengroeperingen gesteund werden die anti-Koerdisch waren? Waarom zijn dergelijke groeperingen gesteund? Is er geacteerd bij aanvallen op Koerden?
- 161 Zijn er mensen in gevaar gekomen door de onthulling van de namen van de gesteunde strijdgroepen?
- 162 Waarom zei u eerder dat Denemarken niet meedeed aan het NLA-programma, terwijl er wel een Deens document in de inventarisatielijst zit?
- 163 Op welke punten heeft de Nederlandse regering in het NLA-programma zich niet aan het internationaal recht gehouden?
- 164 Hoe vaak heeft een ambtenaar gewaarschuwd dat Nederland zich niet aan het internationaal recht hield bij het NLA-programma?
- 165 Welke incidenten hebben zich voorgedaan waarbij strijdende groepen zich niet aan de voorwaarden hebben gehouden?
- 166 Mochten rebellengroeperingen die NLA kregen de door Nederland geleverde spullen inzetten voor offensieve acties? Zijn hierover voorwaarden gesteld en/of afspraken vastgelegd?
- 167 Bent u, in het licht van de geopenbaarde documenten, waaruit blijkt dat vrijwel alle hulp die door Nederland in het kader van het NLA-programma geleverd is aan Syrische rebellen, voor de gewapende strijd is ingezet, inclusief offensieve operaties, bereid de interne volkenrechtelijke adviezen openbaar te maken, al dan niet op basis van de WOB? Zo nee, waarom niet?